

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης **ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 48/16**

Λουξεμβούργο, 4 Μαΐου 2016

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-358/14 Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-477/14 Pillbox 38(UK) Limited κατά Secretary of State for Health και C-547/14 Philip Morris Brands SARL κ.λπ. κατά Secretary of State for Health

Η νέα οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προϊόντα καπνού είναι έγκυρη

Τόσο η εκτεταμένη τυποποίηση των συσκευασιών όσο και η μελλοντική απαγόρευση των τσιγάρων με μινθόλη στην Ένωση κρίνονται νόμιμες, όπως και η ειδική ρύθμιση για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα

Σκοπός της νέας οδηγίας του 2014 για τα προϊόντα καπνού¹ είναι, αφενός, να διευκολυνθεί η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τον καπνό και τα συναφή προϊόντα, με σημείο αφετηρίας ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και, αφετέρου, να τηρηθούν οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει η Ένωση από τη σύμβαση-πλαίσιο του ΠΟΥ για τον έλεγχο του καπνού².

Η οδηγία αυτή προβλέπει, μεταξύ άλλων, την απαγόρευση, από τις 20 Μαΐου 2020³, της διάθεσης στην αγορά προϊόντων καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα/γεύση, καθώς και την τυποποίηση της επισήμανσης και της συσκευασίας των προϊόντων καπνού. Επίσης, θεσπίζει ειδικό καθεστώς για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα.

Η Πολωνία, υποστηριζόμενη από τη Ρουμανία, βάλλει ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της απαγόρευσης των τσιγάρων με μινθόλη (υπόθεση C-358/14). Σε δύο άλλες υποθέσεις (C-477/14 και C-547/14), το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Ανώτερο δικαστήριο (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα αστικού, εμπορικού και διοικητικού δικαίου (διοικητικές διαφορές)] ζητεί από το Δικαστήριο να λάβει θέση επί του κύρους ορισμένων διατάξεων της οδηγίας για τα προϊόντα καπνού.

Με τις σημερινές του αποφάσεις, **το Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Πολωνίας και επιβεβαιώνει το κύρος των διατάξεων της οδηγίας τις οποίες εξέτασε.**

Όσον αφορά κατ' αρχάς την απαγόρευση των τσιγάρων με μινθόλη, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τα προϊόντα καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα/γεύση (είτε μινθόλη είτε άλλο) έχουν, αφενός, παρεμφερή αντικειμενικά γνωρίσματα και, αφετέρου, παρόμοια αποτελέσματα ως προς τη μύηση στο κάπνισμα και τη συντήρηση της συνήθειας του καπνίσματος. Υπενθυμίζει δε ότι η μινθόλη, λόγω του ευχάριστου αρώματος/γεύσης της, έχει ως σκοπό να καταστήσει πιο δελεαστικά για τους καταναλωτές τα προϊόντα καπνού, ενώ η μείωση της ελκυστικότητας των προϊόντων αυτών μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό του καπνίσματος και της εξάρτησης τόσο στους νέους όσο και στους συνήθεις χρήστες.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι υπήρχαν, κατά τον χρόνο έκδοσης της οδηγίας, σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των ρυθμίσεων των κρατών μελών, δεδομένου ότι ορισμένα εξ αυτών είχαν καταρτίσει διαφορετικούς καταλόγους επιτρεπόμενων ή απαγορευμένων αρωμάτων/γεύσεων, ενώ άλλα δεν είχαν καν θεσπίσει ειδική ρύθμιση ως προς αυτό το ζήτημα.

¹ Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (ΕΕ L 127, σ. 1).

² Σύμβαση-πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 21 Μαΐου 2003.

³ Η απαγόρευση αυτή θα ισχύσει για τα προϊόντα καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα/γεύση, των οποίων οι πωλήσεις σε επίπεδο Ένωσης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 3 % ως προς μια συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων.

Επιπλέον, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η οδηγία, απαγορεύοντας την κυκλοφορία προϊόντων καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα/γεύση, προλαμβάνει ακριβώς την ανομοιογενή εξέλιξη των ρυθμίσεων των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι η εν λόγω απαγόρευση διευκολύνει την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τον καπνό και τα συναφή προϊόντα και, ταυτόχρονα, είναι κατάλληλη να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας, ιδίως των νέων.

Εξάλλου, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης μπορούσε νομίμως, στο πλαίσιο της άσκησης της ευρείας διακριτικής του ευχέρειας, να επιβάλει τέτοια απαγόρευση, εφόσον τα λιγότερο επαχθή μέτρα τα οποία προτείνει η Πολωνία δεν είναι, κατά τα φαινόμενα, εξίσου πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Πράγματι, κατά το Δικαστήριο, ούτε η αύξηση, μόνον ως προς τα προϊόντα καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα/γεύση, των ηλικιακών ορίων άνω των οποίων θα επιτρέπεται η κατανάλωσή τους, ούτε η απαγόρευση της διασυνοριακής εξ αποστάσεως πώλησης προϊόντων καπνού, ούτε η αναγραφή επί της συσκευασίας προειδοποιητικού μηνύματος για την υγεία, όπου θα διευκρινίζεται ότι τα προϊόντα καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα/γεύση είναι το ίδιο βλαβερά για την υγεία όπως και τα λοιπά προϊόντα καπνού, θα μπορούσαν, ως εναλλακτικά μέτρα, να μειώσουν την ελκυστικότητα των προϊόντων αυτών και, ως εκ τούτου, να αποτρέψουν τη μύηση των ατόμων που θα έχουν συμπληρώσει το σχετικό όριο ηλικίας στο κάπνισμα. Τέλος, το Δικαστήριο καταλήγει ότι η επίμαχη απαγόρευση δεν αντιβαίνει ούτε στην αρχή της επικουρικότητας.

Όσον αφορά την τυποποίηση της επισήμανσης και της συσκευασίας των προϊόντων καπνού, το Δικαστήριο διευκρινίζει εκ προοιμίου ότι τα κράτη μέλη επιτρέπεται να διατηρήσουν σε ισχύ ή να προβλέψουν νέες απαιτήσεις μόνον ως προς τις πτυχές της συσκευασίας οι οποίες δεν εναρμονίζονται με την οδηγία.

Ως προς την απαγόρευση προσθήκης είτε στην επισήμανση των μονάδων συσκευασίας είτε στην εξωτερική συσκευασία είτε πάνω στο ίδιο το προϊόν καπνού οποιουδήποτε στοιχείου η χαρακτηριστικού το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στην προώθηση των προϊόντων καπνού ή να ενθαρρύνει την κατανάλωσή τους, ακόμη και αν πρόκειται για στοιχεία ή χαρακτηριστικά που ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, το Δικαστήριο κρίνει ότι η συγκεκριμένη απαγόρευση, αφενός, μπορεί όντως να προστατεύσει τους καταναλωτές από τους κινδύνους του καπνίσματος, αφετέρου, δεν υπερβαίνει τα όρια αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Επιπλέον, κατά το Δικαστήριο, είναι σύμφωνοι με την αρχή της αναλογικότητας οι κανόνες οι οποίοι αφορούν, κατ' ουσίαν, την απαίτηση να διατηρούνται ακέραιες οι προειδοποιήσεις για την υγεία μετά το άνοιγμα του πακέτου, τη θέση και τις ελάχιστες διαστάσεις της γενικής προειδοποίησης για την υγεία, τις ελάχιστες διαστάσεις των συνδυασμένων προειδοποιήσεων για την υγεία, το σχήμα των μονάδων συσκευασίας των τσιγάρων και τον ελάχιστο αριθμό τσιγάρων ανά μονάδα συσκευασίας.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ακόμη ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν υπερέβη τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο προβλέποντας ότι κάθε μονάδα συσκευασίας ή εξωτερική συσκευασία πρέπει να φέρει προειδοποίηση για την υγεία η οποία θα αποτελείται από μήνυμα και έγχρωμη φωτογραφία και θα καλύπτει το 65 % τόσο της εμπρόσθιας όσο και της οπίσθιας εξωτερικής πλευράς της μονάδας συσκευασίας.

Όσον αφορά το ειδικό καθεστώς για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, υποχρέωση των κατασκευαστών και των εισαγωγέων να υποβάλλουν στις αρμόδιες εθνικές αρχές κοινοποίηση για κάθε προϊόν που προτίθενται να διαθέσουν στην αγορά (με παράλληλη υποχρέωση standstill για έξι μήνες), αναγραφή συγκεκριμένων προειδοποιήσεων, μέγιστη περιεκτικότητα 20 mg/ml σε νικοτίνη, χωριστό ενημερωτικό φυλλάδιο εντός της συσκευασίας, ειδική απαγόρευση διαφημιστικής προώθησης και χορηγιών, καθώς και κατάρτιση και διαβίβαση ετήσιας έκθεσης, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα τσιγάρα αυτά έχουν διαφορετικά αντικειμενικά χαρακτηριστικά από εκείνα των προϊόντων καπνού. Συνεπώς, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχείρισης προβλέποντας για αυτά διαφορετικό νομικό καθεστώς, το οποίο είναι μάλιστα λιγότερο αυστηρό από το ισχύον για τα προϊόντα καπνού.

Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης ότι, λαμβανομένης υπόψη της επέκτασης της αγοράς των ηλεκτρονικών τσιγάρων και των περιεκτών επαναπλήρωσης, οι εθνικοί κανόνες σχετικά με τις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα συγκεκριμένα προϊόντα ενδέχεται ως εκ της φύσης τους, ελλείψει εναρμόνισης σε επίπεδο Ένωσης, να συνιστούν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, εξάλλου, ότι η οδηγία, επιτρέποντας στα κράτη μέλη να απαγορεύσουν τη διασυνοριακή εξ αποστάσεως πώληση ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης και επιβάλλοντας ορισμένους κοινούς κανόνες σε όσα κράτη μέλη δεν την απαγορεύσουν, παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αποτρέψουν την καταστρατήγηση των ως άνω προδιαγραφών.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι οι αποδεδειγμένοι και οι δυνητικοί κίνδυνοι οι οποίοι συνδέονται με τη χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων οδήγησαν τον νομοθέτη της Ένωσης να ενεργήσει κατά τρόπο σύμφωνο με τις επιταγές που απορρέουν από την αρχή της προφύλαξης. Στο πλαίσιο αυτό, η επιβολή υποχρέωσης κοινοποίησης ως προς τα ηλεκτρονικά τσιγάρα δεν είναι προδήλως απρόσφορη ούτε βαίνει προδήλως πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης. Το Δικαστήριο απορρίπτει δε και το επιχείρημα ότι αντιβαίνει στις αρχές της αναλογικότητας και της ασφάλειας δικαίου η προβλεπόμενη υποχρέωση των κατασκευαστών και των εισαγωγέων ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης να διαβιβάζουν ετησίως στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ορισμένα στοιχεία, ώστε να μπορούν οι τελευταίες να εποπτεύουν την εξέλιξη της αγοράς. Ομοίως, ορίζοντας ότι τα 20 mg ανά ml αποτελούν τη μέγιστη ποσότητα νικοτίνης η οποία επιτρέπεται να περιέχεται στο υγρό των ηλεκτρονικών τσιγάρων, ο νομοθέτης δεν ενήργησε αυθαίρετα ούτε υπερέβη προδήλως τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της οδηγίας.

Το Δικαστήριο καθιστά επίσης σαφές ότι δεν προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας η απαίτηση να περιέχουν όλες οι συσκευασίες ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης χωριστό ενημερωτικό φυλλάδιο, όπως άλλωστε δεν είναι αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας και η απαγόρευση, ουσιαστικά, κάθε εμπορικής επικοινωνίας και χορηγίας σε σχέση με τα συγκεκριμένα προϊόντα. Σημειωτέον ακόμη ότι, κατά το Δικαστήριο, η απαγόρευση στους οικείους οικονομικούς φορείς να προωθούν αυτά τα προϊόντα τους δεν θίγει το βασικό περιεχόμενο της επιχειρηματικής ελευθερίας ούτε του δικαιώματος ιδιοκτησίας, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, το Δικαστήριο καταλήγει ότι το ειδικό καθεστώς για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα δεν παραβιάζει ούτε την αρχή της επικουρικότητας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπέμπεται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων ([C-358/14](#), [C-477/14](#) και [C-547/14](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση των αποφάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106